

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра практичної психології**

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників закладів загальної середньої
освіти та закладів дошкільної освіти
«Розлад з дефіцитом уваги та гіперактивністю: практичні
рекомендації у здійсненні освітнього процесу»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована
до затвердження на засіданні кафедри практичної психології

(Протокол № 2 від 21.02.2022 р)

Завідувач кафедри

Ігор КОРНІЄНКО

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(Протокол № 2 від 24.02.2022 р)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти, закладів дошкільної освіти **«Розлад з дефіцитом уваги та гіперактивністю: практичні рекомендації у здійсненні освітнього процесу»**

Розробник:

Доцент кафедри практичної психології, кандидат психологічних наук Н.М. Бамбурак

Загальні відомості

Мета: узагальнення та удосконалення знань з основ щодо розладу з дефіцитом уваги та гіперактивністю у дітей та надання практичних рекомендацій у здійсненні освітнього процесу як вчителям так і батькам.

Напрямок: забезпечення та розвиток професійних компетентностей у педагогічних працівників у роботі з розладом з дефіциту уваги та гіперактивності (РДУГ) дитини, зокрема:

1. Знати основні особливості розвитку даного розладу.
2. Знати базові принципи у роботі з РДУГ.
3. Вміти ідентифікувати розлад з дефіцитом уваги та гіперактивністю.
4. Розуміння важливості восьми крокової моделі до покращення поведінки з РДУГ.
5. Оволодіння методиками та техніками самокерованих розумових сценаріїв щодо розв'язання і пошуку інноваційних рішень у здійсненні освітнього процесу.

Місце надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Обсяг: 8 годин.

Форма підвищення кваліфікації: очна, дистанційна.

Опис спецкурсу

Категорія слухачів	Характеристика спецкурсу
Педагогічні працівники закладів дошкільної освіти та закладів загальної середньої освіти	Лекцій: 2 годин Практичні заняття: 6 година

Цілі спецкурсу: У результаті підвищення кваліфікації відповідно до навчального плану спецкурсу педагогічні працівники будуть:

знати:

- знати основні особливості розвитку даного розладу;
- знати базові принципи у роботі з РДУГ;
- знати критерії оцінювання РДУГ згідно вікового періоду;
- універсальний алгоритм надання допомоги батькам дитини з РДУГ.

розуміти:

- власні потреби;
- як професійно надавати освітні послуги дітям з РДУГ.

вміти:

- ідентифікувати розлад з дефіцитом уваги та гіперактивністю;
- застосовувати восьми крокову модель для покращення поведінки у дітей з РДУГ;
- задіювати самокеровані розумові сценарії щодо розв'язання і пошуку інноваційних рішень;
- виокремлювати загальні принципи управління дитиною в школі;
- систематизувати та аналізувати особливості управління труднощами у навчанні.

Завдання спецкурсу:

- ознайомити слухачів з основними підходами щодо особливостями розвитку даного розладу;
- знати базові принципи у роботі з РДУГ;
- озброїти слухачів знаннями та вміннями застосовувати загальні та спеціальні техніки щодо ідентифікації розладу з дефіцитом уваги та гіперактивністю;
- сформувати готовність та профкомпетентність у педагогічних працівників уміння систематизувати та аналізувати особливості управління труднощами у навчанні.

Очікувані результати :

Визначати основні особливості розвитку даного розладу, базові принципи у роботі з РДУГ, критерії оцінювання РДУГ згідно вікового періоду

Здійснювати ідентифікацію дітей із розладом з дефіцитом уваги та гіперактивністю

Зреалізовувати восьми крокову модель для покращення поведінки у дітей з РДУГ

Розвинути вміння постійного розвитку та вдосконалення професійної компетентності педагогічного працівника щодо уміння систематизувати та аналізувати особливості управління труднощами у навчанні

Контроль за знаннями слухачів проводиться: під час виконання завдань на практичних заняттях за допомогою постановки дискусійних запитань.

Оцінювання у вербальній формі проводиться на основі отриманої зворотної інформації від слухачів про результативність підвищення кваліфікації з можливістю внесення змін у методику роботи зі слухачами курсів.

Засоби навчання:**Інформаційно-методичні**

1. Опорні конспекти
2. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.
3. Глосарій основних термінів та понять зі спецкурсу.
4. Питання для самоконтролю.
5. Фонд електронних документів

Матеріально-технічні

Мультимедійна установка та комп'ютерна техніка для демонстрації презентаційного матеріалу та навчальних відео.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Організаційне заняття

Час за робочою навчальною програмою – 1 година

Тема 1. Реєстрація учасників. Формування очікувань та запиту учасників (практичне, 1 година)

Модуль 1. РДУГ практичні рекомендації у здійсненні освітнього процесу

Час за робочою навчальною програмою – 7 години

Тема 1.1. Особливості розвитку РДУГ. (лекція, 2 години)

План лекційного заняття

- 1.1.1. Поняття РДУГ та причини його розвитку.
- 1.1.2. Симптоматика РДУГ.
- 1.1.3. Критерії оцінювання РДУГ згідно вікового періоду.

Тема 1.2. Практичні рекомендації у здійсненні освітнього процесу з дітьми з РДУГ. (практичне заняття, 5 годин)

План практичного заняття

- 1.2.1. Самокеровані розумові сценарії: джерело розв'язання і пошуку інноваційних рішень.
- 1.2.2. Восьмикрокова модель покращення поведінки у дитини з РДУГ.
- 1.2.3. Загальні принципи управління дитиною в школі.
- 1.2.4. Управління труднощами у навчанні.

Запитання для практичних та семінарських занять

1. Поняття РДУГ.
2. Причини розвитку РДУГ.
3. Симптоматика РДУГ.
4. Критерії оцінювання РДУГ згідно вікового періоду.
5. Самокеровані розумові сценарії: джерело розв'язання і пошуку інноваційних рішень.
6. Восьмикрокова модель покращення поведінки у дитини з РДУГ.
7. Загальні принципи управління дитиною в школі.
8. Управління труднощами у навчанні.
9. Принципи виконавчого батьківства.
10. Чинники взаємодії між дитиною із РДУГ та її сім'єю.

11. Особливості розвитку РДУГ.
12. Розвиток виконавчого функціонування.
13. Домашній менеджмент: мистецтво розв'язувати проблеми.
14. Використання стратегії "коли/тоді".
15. Налагодження комунікації дитини з РДУГ та однолітками.
16. Особливості керування навчальним процесом дитини з РДУГ.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Очна форма навчання

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Лекції	Практичні	Семінарські
Організаційне заняття	1		1	
Тема 1. Реєстрація учасників. Формування очікувань учасників			1	
Модуль 1. РДУГ практичні рекомендації у здійсненні освітнього процесу	7	2	5	
Тема 1.1. Особливості розвитку РДУГ		2		
Тема 1.2. Практичні рекомендації у здійсненні освітнього процесу з дітьми з РДУГ			5	
Всього годин:	8	2	6	

Дистанційна форма навчання

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Онлайн-лекція	Онлайн-практичне	Форум
Організаційне заняття	1		1	
Тема 1. Реєстрація учасників. Формування очікувань учасників			1	
Модуль 1. РДУГ практичні рекомендації у здійсненні освітнього процесу	7	2	5	
Тема 1.1. Особливості розвитку РДУГ		2		
Тема 1.2. Практичні рекомендації у здійсненні освітнього процесу з дітьми з РДУГ			5	
Всього годин:	8	2	6	

Список літератури:

Основна:

1. Гаєвська Н. Що робити, якщо у дитини синдром дефіциту уваги з гіперактивністю (СДУГ) ?. [Електронний ресурс] / Н. Гаєвська – Режим доступу: <https://te.20minut.ua/blogs/sho-robiti-yaksho-u-ditini-sindrom-deficitu-uvaghi-z-ghiperaktivnistyu-sdugh.html>
2. Прокопів Л. Феномен гіперактивності в дошкільників: ознаки та причини / Л. Прокопів // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. - 2011. - Вип. 16 (2). - С. 217-225.
3. Сиротюк А.Л. Синдром дефіцита уваги с гіперактивністю. Диагностика, корекція и практические рекомендации родителям и педагогам. – М.: ТЦ Сфера, 2002. -128с.
4. Романчук, Олег. *Гіперактивний розлад з дефіцитом уваги у дітей: Практичне керівництво.* (укр). Львів: Свічадо. 2015. ISBN 978-966-395-872-9
5. Суковський, Євгеній (Стаття опублікована в номері: 9 (83)' 2016). Розлад із дефіцитом уваги і гіперактивністю № 9 (83), 2016. С.34-40.
6. American Psychiatric Association: *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, 5th edition.* Arlington, VA. (eng). United States. 2013. с. 947. ISBN 978-0-89042-554-1.
7. Підлісецька Леся Синопис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків Львів: ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ (Серія «Психологія. Психіатрія. Психотерапія»). 2014. с. 112.
8. Ферт, Ольга. ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ З ПОВЕДІНКОВИМИ РОЗЛАДАМИ. УДК 373.3/5.091.21-053.5:616.89-008.44/.47
9. Фаласеніді, Тереза. *Стратегії навчання і педагогічна підтримка учнів.* Свічадо. с. https://svichado.com/psihologiya/stratehii_navchannya.html. 2016 с. 88. ISBN 978-966-395-953-5.
10. Ферт, Ольга. Методичні рекомендації. Гіперактивна дитина в школі. Стратегії корекції поведінки та академічної успішності, 2017 .Львівський національний університет імені Івана Франка, факультет педагогічної освіти, кафедра корекційної педагогіки та інклюзії.
11. Суковський, Євгеній. Навчання дітей що мають Гіперактивний розлад із дефіцитом уваги. Навчальні стратегії та техніки. Адаптований переклад рекомендацій щодо навчання дітей з ГРДУ Міністерства освіти США. 2017 С. 45-56..
12. Parrillo, Vincent (2008). *Encyclopedia of Social Problems.* SAGE. с. 63. ISBN 9781412941655.↑
13. Mayes R, Bagwell C, Erkulwater J ADHD and the rise in stimulant use among children. *Harv Rev Psychiatry* 2008. **16** (3): 151–66. PMID 18569037. doi:10.1080/10673220802167782.
14. Cohen, Donald J.; Cicchetti, Dante (2006). *Developmental psychopathology.* Chichester: John Wiley & Sons. ISBN 0-471-23737-X.